

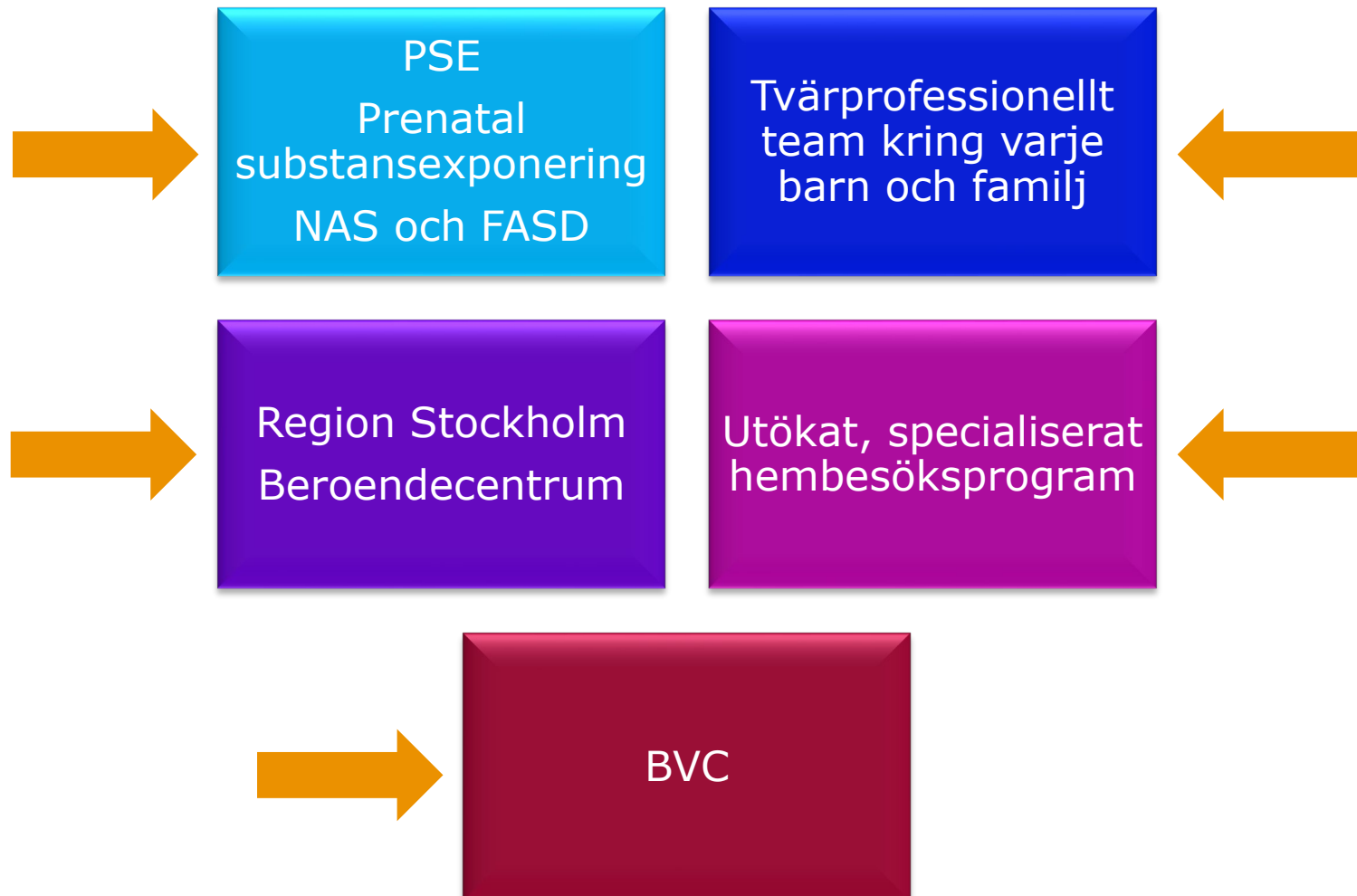
Jourhemsplacerade spädbarns röster

Rosenlunds mödra- och barnhälsovårdsteam

Presentation Barnrättsdagarna i Karlstad 2025

Rosenlunds barnhälsovård

Rosenlunds mödra- och barnhälsovård

En sammanhållen vårdkedja från graviditet till tio månader

Remiss

RMT
0-9 månader

RBHT
10 månader

Överföring till
BVC och remiss
tex till
Uppföljnings-
programmet

- Team med barnmorskor, obstetriker, psykiater, vuxenpsykolog, kuratorer, BHV-sjuksköterskor, barnläkare, barnpsykolog, barnfysioterapeuter.
- Hela Region Stockholm som upptagningsområde (26 kommuner och 11 stadsdelsområden)
- Ca 65 gravida och 45 spädbarn per år.
- Kring ca 85% samarbete med socialtjänst. Ca 25% placerade barn.

De sa att jag hade abstinens

Spädbarnet som sin egen rättighetsbärare

Artikel 1-2

Ett barn – det är varje människa under 18 år. **Alla barn har samma rättigheter** och lika värde.

Artikel 3

Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn.

Artikel 12–15

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet **ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet.**

Artikel 25

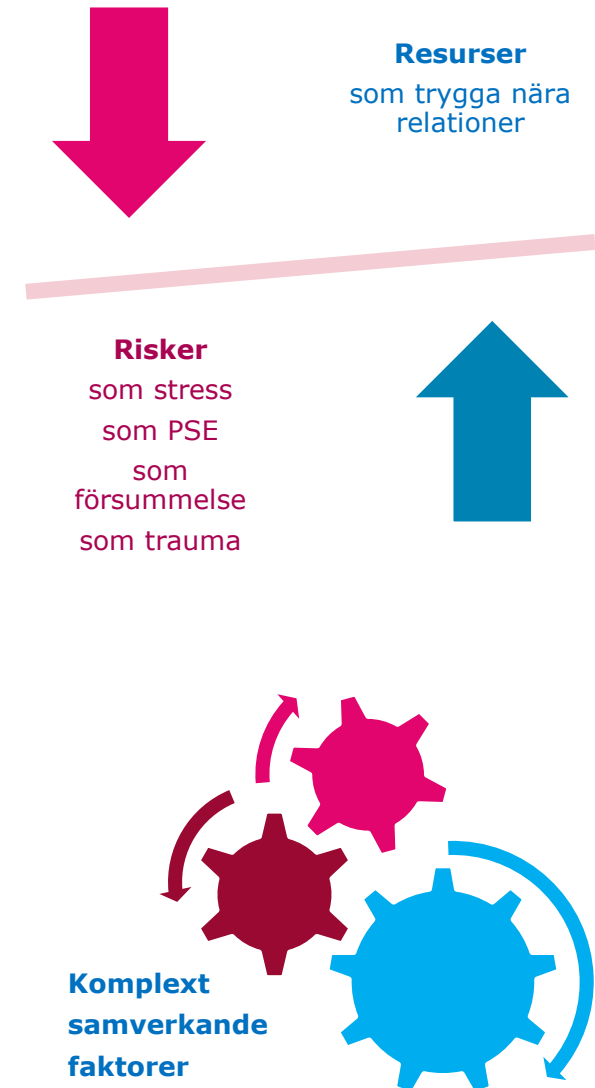
Ett barn som har omhändertagits för vård, skydd eller behandling **har rätt att få sin behandling och sitt omhändertagande granskat på regelbunden basis.**

Ett spädbarns behov

Späda barns behov i allmänhet;
sjuka och sköra barns behov i synnerhet:

- Trygghet, stabilitet/kontinuitet, förutsägbarhet.
- Ha någon nära som känner en väl, som är uppmärksam och lyhörd för det man signalerar, som möter en i de behov man har.
- Anknytning till (minst) en vuxen och hjälp med reparation vid den påfrestning som separation och eventuellt anknytningsbrott innebär.

Flera påfrestningar samtidigt eller efter varandra ger en kumulativ ökning av risker för kort-och långsiktig negativ påverkan på utveckling och mående (ACE:s).

Forskning om insatser som gör skillnad

Leonora Marcellus & Dorothy Badry (2023)

Infants, children, and youth on foster care with prenatal substance exposure: a synthesis of two scoping reviews.

4 nyckelteman i PSE-informed care:

1. Tidig screening, diagnos och behandling
2. Teoretiskt förankrad vårdpraktik
3. Stöd till föräldrar, familjehem och familjehemshandläggare
4. Samverkan

Teoretiskt förankrad vårdpraktik:

1. Lyfta resurser (inte bara se risker)
2. Se till sammanhang och miljö
3. Anknytningsbaserat förhållningssätt
4. Utbildning i PSE/NAS/FAS
5. Tvärprofessionella team

Det finns luckor i både praktik, riktlinjer och forskning, en diskrepans mellan tydliga rekommendationer i forskning och de insatser som ges i praktiken.

Sen är du borta

Nordisk forskning om placerade spädbarn

Hestbæk, Höjer, Pöso & Skivens (2020)

Child welfare removal of infants:

Exploring policies and principles for decision-making in Nordic countries.

- Specifika riktlinjer gällande placering av spädbarn saknas.
- Forskning gällande beslutsfattande som rör sociala myndigheters omhändertagande av spädbarn saknas.
- Uppföljning av placerade spädbarn saknas.
- Särskilda metoder för att bedöma spädbarns utveckling, mående och behov saknas.
- Svensk nationell statistik gällande placeringar av barn under ett år saknas.
- Forskning *finns* om risker med upprepade omplaceringar, särskilt stor risk för utvecklingspåverkan på det späda barnet.

Vem bär min historia vidare

Svensk forskning om placerade små barn

Levander, U. (2024)

Stories with blurred contours: Family Displays of Foster Families and Young Children in Out-of-Home-Care.

Bok: Trauman med suddiga konturer.

- Jour- och familjehem uttrycker att de inte känner till barnets hela historia: "Det är nog vad hon var med om innan hon kom som gör att hon beter sig som hon gör?"
- Framtiden upplevs lika oviss: "Vi vet inte om hon ska stanna".
- Skillnaden mellan det främmande barnet och de egna. "Som vårt eget barn" eller "Våra egna barn behöver få egen tid med oss"
- Samhörighet och tillhörighet eller olikhet som förklaras med yttre omständighet.
- "Vi är en kompetent familj, inte en som behöver stöd". (helt enligt riktlinjer).
- Behov av kvalificerat stöd, stöd som ej kan ges på grund av tidsbrist och kompetensbrist.

Jag fick trösta dem

Spädbarnets behov: Stöd till barnet, till biologiska föräldrar, till jourhemsförälder och familjehemsföräldrar

- **Bedömning av barnets utveckling och mående, behandling** baserad på teori, forskning och praktik.
- **Särskild kunskap och stöd till jour- och familjehem.** Tex en traumamedvetenhet i omsorg och omhändertagande och kunskap om PSE, NAS och FAS.
- **Stöd i umgänge till biologiska föräldrar** som har särskilda utmaningar i sitt föräldraskap, utifrån egen uppväxt, separationer, mående, aktuell familjesituation, socialt sammanhang och psykosociala påfrestningar.

Rosenlunds barnhälsovårdsteam: Stöd och Samarbete

Samma stöd till jourhemsföräldrar (båda) som till alla andra föräldrar och särskilt stöd vid särskilda behov.

Spädbarnet behöver ha en lyhörd, uppmärksam vuxen att få närhet och skydd hos.

Utifrån barnets perspektiv: spädbarnet bryr sig inte om det är ett betalt uppdrag.

Spädbarnet och de primära omsorgspersonerna (jourhemsföräldrarna) behöver stöd i hur kunna ta emot och sedan kunna lämna ifrån.

Samordnad Individuell Plan (SIP)

”... ett verktyg ... som bidrar till ett helhetsperspektiv”.

Barnets möte. Barnet i fokus. Barnets historia, utveckling, behov.

Berättelsen om barnet här och nu med hjälp av jourhemsföräldrar som barnets närmaste omsorgspersoner.

Tack!

Susana.etzler@regionstockholm.se

Ulrika.hagekull@regionstockholm.se

Kristina.helmstrand@regionstockholm.se

Ann-christin.thorberg@regionstockholm.se